PUNJAB POLICE • PSSSB • PUNJAB PCS • GOVERNMENT EXAMS

HOUSE OF ASPIRANTS

ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ

ਅਧਿਆਇ 2

ਆਰਥਿਕ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ & ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ

Prepared by someone who has already achieved what you are preparing for.

WEBSITE	EDITION	LANGUAGE
houseofaspirants.in	October 2026	Punjabi

House of Aspirants

Punjab's bilingual exam-preparation platform

houseofaspirants.in

Welcome, Aspirant

Thank you for choosing **House of Aspirants**. These notes are written for every serious government-exam aspirant: **exam-oriented, easy to understand and free**.

> *"Prepared by someone who has already achieved what you are preparing for."*

HOW TO GET THE MOST FROM THESE NOTES

1 Read
Go through the chapter once and mark the points that are new to you.

2 Practise
Attempt this chapter's MCQ quiz on houseofaspirants.in.

3 Revise
Check previous year questions on the topic and revise your marked points.

Visit Our Website

- Bilingual notes: Punjabi & English
- Daily quiz & chapter-wise MCQs
- Monthly current affairs
- 10+ years of previous year papers
- Progress tracking

Scan to visit

www.houseofaspirants.in

Join Our Telegram Channel

- Latest notes, first
- Daily updates
- Exam notifications
- Weekly PDFs
- Live guidance sessions

Scan to join

t.me/HouseOfAspirant

Keep Learning. Keep Growing. Keep Achieving.

Team House of Aspirants

© 2026 House of Aspirants. These notes are for educational purposes only. Reproduction, redistribution or commercial use without permission is prohibited.

ਅਧਿਆਇ 2

ਆਰਥਿਕ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ (Economic Planning) & ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ (Five Year Plans)

ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ (Planning Commission) ਤੋਂ ਨੀਤੀ ਆਯੋਗ (NITI Aayog) ਤੱਕ

ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ

- ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ
- ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ

ਆਰਥਿਕ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸੁਚੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ (Economy) ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- **ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ** ਦਾ ਵਿਚਾਰ **ਸੋਵੀਅਤ ਸੰਘ (Soviet Union, USSR)** ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ **ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰਲਾਲ ਨਹਿਰੂ (Pt. Jawaharlal Nehru)** ਦੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਇਸ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ।
- ਪਹਿਲੀਆਂ ਅੱਠ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ **ਸਰਕਾਰੀ ਖੇਤਰ (Public Sector)** ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਉੱਤੇ ਸੀ। ਭਾਰੀ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
- **ਨੌਵੀਂ ਯੋਜਨਾ (1997)** ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ **ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ (Growth Facilitator)** ਬਣਾਉਣ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ

ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸੁਝਾਅ

1934 — **ਐੱਮ. ਵਿਸ਼ਵੇਸ਼ਵਰੱਈਆ (M. Visvesvaraya)** ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ **"Planned Economy for India"** ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਰਥਿਕ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ।

1944 — **ਬੰਬਈ ਯੋਜਨਾ (Bombay Plan)** – ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ **8 ਭਾਰਤੀ ਉਦਯੋਗਪਤੀ**।

1944 — **ਗਾਂਧੀਵਾਦੀ ਯੋਜਨਾ (Gandhian Plan)** ਦੇ ਲੇਖਕ ਸਨ **ਸ਼੍ਰੀਮਨ ਨਾਰਾਇਣ (Shriman Narayan)**।

1945 — **ਪੀਪਲਜ਼ ਪਲਾਨ (People's Plan)** ਦੇ ਲੇਖਕ ਸਨ **ਐੱਮ. ਐੱਨ. ਰਾਏ (M.N. Roy)**।

ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਨੀਤੀ ਆਯੋਗ ਤੱਕ

- ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਸੀ **26 ਜਨਵਰੀ 1950**।
- **ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ** ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੋਈ **15 ਮਾਰਚ 1950** ਨੂੰ। **ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ** ਇਸ ਦੇ **ਚੇਅਰਮੈਨ** ਸਨ।
- ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ **1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1951** ਨੂੰ, **ਪਹਿਲੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ (1951–56)** ਨਾਲ।
- ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸੀ।
- **2015** ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ **ਨੀਤੀ ਆਯੋਗ (NITI Aayog)** ਬਣਾਈ ਗਈ।
- ਨੀਤੀ ਆਯੋਗ ਨੇ ਤਿੰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ: **3 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ (3-year Action Agenda)**, **7 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਦਰਮਿਆਨੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (7-year Medium-term Strategy Paper)** ਅਤੇ **15 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (15-year Vision Document)**।

ਯਾਦ ਰੱਖੋ

- ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ: **15 ਮਾਰਚ 1950** (ਚੇਅਰਮੈਨ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ)
- ਪਹਿਲੀ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ: **1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1951**
- ਨੀਤੀ ਆਯੋਗ ਨੇ ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਥਾਂ ਲਈ: **2015**

ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ

ਯੋਜਨਾ	ਸਮਾਂ	ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
ਪਹਿਲੀ ਯੋਜਨਾ	1951–1956	**ਹੈਰੋਡ–ਡੋਮਰ ਮਾਡਲ (Harrod–Domar model)** ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਰਜੀਹ **ਖੇਤੀਬਾੜੀ** ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਭਾਖੜਾ ਨੰਗਲ ਡੈਮ (Bhakra Nangal Dam), ਦਾਮੋਦਰ ਘਾਟੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (Damodar Valley Project) ਅਤੇ ਬਿਆਸ (ਵਿਆਸ) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (Beas (Vyas) Project) ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪੰਜ **ਭਾਰਤੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸੰਸਥਾਨ (Indian Institutes of Technology, IITs)** ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ।
ਦੂਜੀ ਯੋਜਨਾ	1956–1961	**ਮਹਾਲਨੋਬਿਸ ਮਾਡਲ (Mahalanobis model)** ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ; ਤਰਜੀਹ **ਭਾਰੀ ਉਦਯੋਗਾਂ (Heavy Industries)** ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪਣ-ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਤੇ ਇਸਪਾਤ ਕਾਰਖਾਨੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ: **ਭਿਲਾਈ (Bhilai)** (1959, **USSR** ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ), **ਦੁਰਗਾਪੁਰ (Durgapur)** (**ਬ੍ਰਿਟੇਨ (Britain)** ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ), **ਰਾਊਰਕੇਲਾ (Rourkela)** (1959, **ਜਰਮਨੀ (Germany)** ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ, ਓਡੀਸ਼ਾ ਵਿੱਚ)। **ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ 1956 (Industrial Policy 1956)** ਨੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਟੀਚੇ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਇਆ।
ਤੀਜੀ ਯੋਜਨਾ	1961–1966	ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਮਾਡਲ (Chakravarty model) ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ। ਜੰਗਾਂ ਅਤੇ ਸੋਕੇ ਕਾਰਨ **ਅਸਫਲ** ਰਹੀ, ਪਰ **ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ** ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। **ਬੋਕਾਰੋ ਇਸਪਾਤ ਕਾਰਖਾਨਾ (Bokaro Steel Plant)** USSR ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। **ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ (Green Revolution)** ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ।
ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰਾਮ (Plan Holiday) (ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ)	1966–1969	**ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਵਿਰਾਮ** (ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ)। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਰਣਨੀਤੀ: ਵੱਧ ਝਾੜ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਬੀਜ, ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਵਰਤੋਂ, ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ।
ਚੌਥੀ ਯੋਜਨਾ	1969–1974	ਅਸ਼ੋਕ ਰੁਦਰਾ (Ashok Rudra) ਅਤੇ ਐਲਨ ਮੈਨ (Alan Manne) ਦੇ ਮਾਡਲ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ। **14 ਵੱਡੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕਰਨ (Nationalisation) ਹੋਇਆ (1969)**। ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨਾਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅੱਗੇ ਵਧੀ।
ਪੰਜਵੀਂ ਯੋਜਨਾ	1974–1979	ਜਨਤਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ **ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ** ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। **ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (National Highway system)** ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। **ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (Minimum Needs Programme, MNP)** ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਇਸ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ **ਡੀ. ਪੀ. ਧਰ (D.P. Dhar)**।
ਰੋਲਿੰਗ ਯੋਜਨਾ (Rolling Plan)	1978–1980	ਇਸ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਨ **ਗੁੰਨਾਰ ਮਿਰਡਾਲ (Gunnar Myrdal)**। **ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਵਿਰਾਮ** (ਦੋ ਸਾਲ)। ਜਨਤਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਰੋਲਿੰਗ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ: ਹਰ ਸਾਲ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਨਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਟੀਚੇ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।
ਛੇਵੀਂ ਯੋਜਨਾ	1980–1985	**ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ (Family Planning)** ਵਧਦੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। **NABARD** ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ **1982** ਵਿੱਚ **ਸਿਵਰਾਮਨ ਕਮੇਟੀ (Sivaraman Committee)** ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਉੱਤੇ ਹੋਈ।
ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ	1985–1990	**ਸਫਲ** – ਵਿਕਾਸ ਦਰ (Growth Rate) ਲਗਭਗ **6%** ਰਹੀ, ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਸੋਕਾ ਪਿਆ ਸੀ।
ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ	1990–1992	**ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ ਵਿਰਾਮ** (ਦੋ ਸਾਲ), ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਨ ਆਰਥਿਕ ਅਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ **ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦਾ ਸੰਕਟ (Foreign Exchange Crisis)**। **LPG ਸੁਧਾਰ (LPG Reforms)** — ਉਦਾਰੀਕਰਨ (Liberalisation), ਨਿੱਜੀਕਰਨ (Privatisation), ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ (Globalisation) — 1991 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ (PM) ਸਨ **ਪੀ. ਵੀ. ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ (P.V. Narasimha Rao)**।

ਯੋਜਨਾ	ਸਮਾਂ	ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
ਅੱਠਵੀਂ ਯੋਜਨਾ	1992–1997	**MSMEs** ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
ਨੌਵੀਂ ਯੋਜਨਾ	1997–2002	ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵੱਲ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ।
ਦਸਵੀਂ ਯੋਜਨਾ	2002–2007	**PURA** — ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ (Providing Urban Amenities in Rural Areas) — ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ **ਡਾ. ਏ. ਪੀ. ਜੇ. ਅਬਦੁਲ ਕਲਾਮ (Dr. A.P.J. Abdul Kalam)**।
ਗਿਆਰ੍ਹਵੀਂ ਯੋਜਨਾ	2007–2012	**ਸੀ. ਰੰਗਰਾਜਨ (C. Rangarajan)** ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ: **"ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਵਿਕਾਸ (Rapid and More Inclusive Growth)"**। ਔਸਤ ਵਿਕਾਸ ਲਗਭਗ **8%** ਰਿਹਾ – ਸਭ ਤੋਂ ਸਫਲ ਯੋਜਨਾ।
ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਯੋਜਨਾ	2012–2017	**ਆਖ਼ਰੀ** ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ। ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ: **"ਹੋਰ ਤੇਜ਼, ਹੋਰ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ (Faster, More Inclusive and Sustainable Growth)"**।

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਸੁਝਾਅ

ਤਿੰਨ **ਯੋਜਨਾ ਵਿਰਾਮ**: 1966–69 (ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ), 1978–80 (ਰੋਲਿੰਗ ਯੋਜਨਾ), 1990–92 (ਦੋ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ)।

ਛੇਤੀ ਦੁਹਰਾਓ

1. ਐੱਮ. ਵਿਸ਼ਵੇਸ਼ਵਰੱਈਆ ਦੀ ਕਿਤਾਬ "Planned Economy for India" (1934) ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
2. ਬੰਬਈ ਯੋਜਨਾ (1944) – 8 ਉਦਯੋਗਪਤੀ; ਗਾਂਧੀਵਾਦੀ ਯੋਜਨਾ – ਸ਼੍ਰੀਮਨ ਨਾਰਾਇਣ; ਪੀਪਲਜ਼ ਪਲਾਨ – ਐੱਮ. ਐੱਨ. ਰਾਏ।
3. ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ: 15 ਮਾਰਚ 1950; 2015 ਵਿੱਚ ਨੀਤੀ ਆਯੋਗ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਲਈ।
4. ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ USSR ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ।
5. 1ਲੀ ਯੋਜਨਾ – ਹੈਰੋਡ–ਡੋਮਰ ਮਾਡਲ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ; 2ਜੀ ਯੋਜਨਾ – ਮਹਾਲਨੋਬਿਸ ਮਾਡਲ, ਭਾਰੀ ਉਦਯੋਗ।
6. ਇਸਪਾਤ ਕਾਰਖਾਨੇ: ਭਿਲਾਈ (USSR), ਦੁਰਗਾਪੁਰ (ਬ੍ਰਿਟੇਨ), ਰਾਊਰਕੇਲਾ (ਜਰਮਨੀ), ਬੋਕਾਰੋ (USSR)।
7. 1969 ਵਿੱਚ 14 ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕਰਨ ਹੋਇਆ (ਚੌਥੀ ਯੋਜਨਾ)।
8. ਰੋਲਿੰਗ ਯੋਜਨਾ (1978–80) ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਗੁੰਨਾਰ ਮਿਰਡਾਲ ਨੇ ਦਿੱਤਾ।
9. 11ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸਫਲ ਸੀ (~8% ਵਿਕਾਸ); 12ਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਆਖ਼ਰੀ ਸੀ।